

Obveza objave financijskih planova 2023.-2025. na mrežnim stranicama

Katarina Brozić Puček
Danijela Stepić*

Proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od ove proračunske godine imaju zakonsku obvezu objaviti na mrežnim stranicama svoje financijske planove za razdoblje 2023.-2025. Obveza za objavu proizlazi iz članka 144. novog Zakona o proračunu¹. Objavom proračunskih dokumenata postiže se transparentnost koja doprinosi boljem upravljanju proračunskim sredstvima te jača povjerenje građana u političke procese.

1. Uvod

U članku 144. novog Zakon o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2022. propisana je obveza objave proračunskih dokumenata i informacija o trošenju sredstava proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sukladno navedenoj zakonskoj odredbi proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su na svojim mrežnim stranicama objaviti svoj financijski plan, izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana, godišnji financijski izvještaj te informacije o trošenju sredstava. Proračunski korisnici navedeno mogu objaviti ili na svojim ili na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva odnosno drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije ili na mrežnim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (*word i excel*).

U ovom članku obrađuju se obveze objave financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te obvezni sadržaj planskih dokumenata koji treba objaviti. Obzirom da se navedena zakonska odredba primjenjuje u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za razdoblje od 2023. do 2025. i na dalje, proračunski i izvanproračunski korisnici po prvi puta imaju zakonsku obvezu objaviti svoje financijske planove za razdoblje od 2023. do 2025. godine. Važno je napomenuti da se sukladno članku 33. Zakona o proračunu financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne

(regionalne) samouprave sastoji od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine te sadrži opći i posebni dio i obrazloženje općeg i posebnog dijela financijskog plana.

2. Obveze proračunskih korisnika državnog proračuna

Svi proračunski korisnici državnog proračuna imaju obvezu objave financijskog plana. Međutim, važno je naglasiti da u državnom proračunu razlikujemo dvije skupine proračunskih korisnike:

- proračunske korisnike vidljive pojedinačno u državnom proračunu na razini glave organizacijske klasifikacije i/ili pripadne brojčane oznake iz Registra korisnika proračuna (dalje u tekstu RKP broj) i
- proračunske korisnike koji u državnom proračunu nisu vidljivi pojedinačno, već su sastavni dio tzv. zajedničkih ili zbirnih glava (primjerice zbirna glava 07715 Nacionalni parkovi i parkovi prirode).

Obvezu izrade i objave financijskog plana imaju obje skupine korisnika, jedino je različit način pripreme financijskog plana za objavu što ćemo detaljnije objasniti u nastavku.

Ministarstvo financija je u svojoj Uputi za izradu Prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2025. (dalje u tekstu: Uputa za izradu Prijedloga državnog proračuna)² dalo detaljne upute vezano uz obvezu izrade i objave financijskih planova za obje skupine korisnika.

Važno je naglasiti, da proračunski korisnici vidljivi pojedinačno u državnom proračunu svoj financijski plan unose u SAP sustav Državne riznice i imaju mogućnost da uz pomoć niz novih izvještaja iz SAP sustava automatski generiraju podatke za objavu financijskih planova.

Proračunski korisnici koji se u državnom proračunu nalaze unutar zajedničkih glava svoje pojedinačne financijske

* Katarina Brozić Puček, mag.oec., Danijela Stepić, mag.oec.spec., Ministarstvo financija RH Zagreb

¹ Narodne novine broj 144/21

² <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/pri-lozi-za-izradu-financijskih-planova/Upute%20za%20izradu%20prora%C4%8Duna%20za%20razdoblje%202023.%20-%202025.%20FINALNO.pdf>

planove pripremali su sukladno formatima koji su bili sa-
držani u prilogima Uputa za izradu Prijedloga državnog
proračuna i te formate koriste za objavu.

Opći dio financijskog plana proračunskog korisnika držav-
nog proračuna sadrži: sažetak Računa prihoda i rashoda i
sažetak Računa financiranja te Račun prihoda i rashoda i
Račun financiranja. Proračunski korisnici koji svoj financijski
plan unose u SAP sustav Državne riznice opći dio finan-
cijskog plana mogu automatski generirati iz sustava teme-
ljem podataka koje su unijeli u isti. Proračunski korisnici
koji se u državnom proračunu nalaze unutar zajedničkih
glava opći dio financijskog plana bili su u obvezi izraditi
sami sukladno formatu danom u Prilogu 14. Upute za izra-
du Prijedloga državnog proračuna. Tako sastavljeni opći
dio financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrež-
nim stranicama.

Posebni dio financijskog plana proračunskog korisnika dr-
žavnog proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka
iskazanih po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaci-
ji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti
i projekata. Proračunski korisnici koji svoj financijski plan
unose u SAP sustav Državne riznice posebni dio finan-
cijskog plana mogu automatski generirati iz sustava teme-
ljem podataka koje su unijeli u isti. Proračunski korisnici
koji se u državnom proračunu nalaze unutar zajedničkih
glava posebni dio financijskog plana bili su u obvezi izra-
diti sami sukladno formatu danom u Prilogu 14. Upute za
izradu Prijedloga državnog proračuna. Tako sastavljeni po-
sebni dio financijskog plana korisnici su dužni objaviti na
mrežnim stranicama.

Obrazloženje općeg dijela financijskog plana proračun-
skog korisnika državnog proračuna sadrži obrazloženje
prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, prijenosa sredsta-
va iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću
godinu te prikaz stanja ukupnih i dospjelih obveza. Svi
proračunski korisnici (i oni vidljivi u državnom proračunu
kao glava/RKP i oni koji se nalaze u zajedničkim glavama
i nisu vidljivi u državnom proračunu pojedinačno) obra-
zloženje općeg dijela financijskog plana bili su dužni izra-
diti prema unaprijed zadanom predlošku u word formatu
danom u Prilogu 7a. Upute za izradu Prijedloga državnog
proračuna. Tako izrađeno obrazloženje općeg dijela finan-
cijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stra-
nicama. U idućem proračunskom ciklusu proračunski ko-
risnici državnog proračuna koji svoj financijski plan unose
u SAP sustav Državne riznice će obrazloženje općeg dijela
financijskog plana unositi u aplikaciju Proračunska obra-
zloženja i unesene podatke moći će izvesti u format koji je
prikladan za objavu.

Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana pro-
računskog korisnika državnog proračuna sastoji se od
obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje
aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima
uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana
rada. Proračunski korisnici koji svoj financijski plan unose
u SAP sustav Državne riznice obrazloženje posebnog dijela
financijskog plana bili su dužni unijeti u aplikaciju Prora-

čunska obrazloženja, a uneseni podaci mogu se izvesti u
format koji je prikladan za objavu. Proračunski korisnici
koji se u državnom proračunu nalaze unutar zajedničkih
glava obrazloženje posebnog dijela financijskog plana bili
su dužni izraditi sami sukladno formatu danom u Prilogu
7b. Upute za izradu Prijedloga državnog proračuna. Tako
izrađeno obrazloženje posebnog dijela financijskog plana
korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama.

3. Obveze izvanproračunskih korisnika državnog proračuna

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna su u ovom
proračunskom ciklusu po prvi puta svoj financijski plan
unosili u novu aplikaciju Financijski planovi i izvršenja
izvanproračunskih korisnika.

Opći dio financijskog plana izvanproračunskog korisni-
ka državnog proračuna sadrži: sažetak Računa prihoda i
rashoda i sažetak Računa financiranja te Račun prihoda i
rashoda i Račun financiranja. Format općeg dijela finan-
cijskog plana izvanproračunskog korisnika dan je u Prilogu
15. Upute za izradu Prijedloga državnog proračuna, a ob-
zirom na unos financijskog plana u novu aplikaciju, izvan-
proračunski korisnici opći dio financijskog plana mogu
automatski generirati iz te aplikacije.

Posebni dio financijskog plana izvanproračunskog korisni-
ka državnog proračuna sastoji se od plana rashoda i izda-
taka iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u
programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Format
posebnog dijela financijskog plana izvanproračunskog
korisnika dan je u Prilogu 15. Upute za izradu Prijedloga
državnog proračuna, a obzirom na unos financijskog pla-
na u novu aplikaciju, izvanproračunski korisnici posebni
dio financijskog plana mogu automatski generirati iz te
aplikacije.

Obrazloženje općeg dijela financijskog plana izvanpro-
računskog korisnika državnog proračuna sadrži obrazloženje
prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, prijenosa sredsta-
va iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću
godinu te prikaz stanja ukupnih i dospjelih obveza. Izvan-
proračunski korisnici su obrazloženje općeg dijela finan-
cijskog plana bili dužni izraditi prema unaprijed zadanom
predlošku u word formatu danom u Prilogu 7a. Upute za
izradu Prijedloga državnog proračuna. Tako izrađeno obra-
zloženje općeg dijela financijskog plana korisnici su dužni
objaviti na mrežnim stranicama. U idućem proračunskom
ciklusu izvanproračunski korisnici državnog proračuna
će obrazloženje općeg dijela financijskog plana unositi u
aplikaciju Financijski planovi i izvršenja izvanproračunskih
korisnika te će isto moći izvesti u format koji je prikladan
za objavu.

Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana izvan-
proračunskog korisnika državnog proračuna sastoji se
od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje
aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima
uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg pla-
na rada. Izvanproračunski korisnici su obrazloženje po-
sebno dijela financijskog plana bili dužni izraditi sukladno

formatu danom u Prilogu 7b. Upute za izradu Prijedloga državnog proračuna. Tako izrađeno obrazloženje posebnog dijela financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama. U idućem proračunskom ciklusu izvanproračunski korisnici državnog proračuna će obrazloženje posebnog dijela financijskog plana unositi u aplikaciju Financijski planovi i izvršenja izvanproračunskih korisnika te će isto moći izvesti u format koji je prikladan za objavu.

4. Obveze proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna JLP/R/S

Ministarstvo financija je u svojim Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2023. – 2025. (dalje u tekstu: Upute za izradu proračuna JLP(R)S)³ dalo detaljne upute vezano uz obvezu izrade i objave financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna JLP(R)S.

Opći dio financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S sadrži: sažetak Računa prihoda i rashoda, sažetak Računa financiranja, Račun prihoda i rashoda, Račun financiranja, Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima i Višegodišnji plan uravnoteženja. Format općeg dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S dan je u prilogu uz Upute za izradu proračuna JLP(R)S. Tako sastavljeni opći dio financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama.

Posebni dio financijskog plana proračunskog korisnika proračuna JLP(R)S sastoji se od plana rashoda i izdataka iskazanih po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata, dok se posebni dio financijskog plana izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S sastoji od plana rashoda i izdataka iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Format posebnog dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S dan je u prilogu uz Upute za izradu proračuna JLP(R)S. Tako sastavljeni posebni dio financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama.

Obrazloženje općeg dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana. Tako izrađeno obrazloženje općeg dijela financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama.

Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada. Tako izrađeno obrazloženje posebnog dijela financijskog plana korisnici su dužni objaviti na mrežnim stranicama.

5. Dodatne preporuke

Vezano uz transparentnost proračunskih dokumenata Ministarstvo financija je u Uputama za izradu proračuna 2023. – 2025. dalo i sljedeće preporuke proračunskim i izvanproračunskim korisnicima:

- da se svi ključni proračunski dokumenti na mrežnim stranicama objavljuju u jedinstvenom folderu nazvanom PRORAČUN, na kojeg postoji direktan link s naslovne stranice,
- da je pri objavi financijskih planova i izmjena i dopuna financijskih planova potrebno objavljujati kompletan sadržaj tih proračunskih dokumenata (opći i posebni dio financijskog plana i obrazloženja),
- da se financijski planovi objavljuju, sukladno odredbama Zakona o proračunu, za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine na razini skupine računskog plana (druga razina ekonomske klasifikacije).

Objava financijskih planova ima za cilj veću informiranost građana, ali i njihovu veću uključenost u proces planiranja financijskih planova. Stoga, kako bi se građanima i ostaloj zainteresiranoj javnosti omogućilo i aktivnije sudjelovanje u procesu izrade financijskih planova, uz ostale već prisutne vidove sudjelovanja, preporuka je da ministarstva i ostali proračunski i izvanproračunski korisnici osiguraju zainteresiranoj javnosti mogućnost on-line dostave komentara, preporuka i prijedloga, na usvojeni financijski plan, a kako bi se zaprimljeni komentari mogli razmotriti prilikom izrade financijskog plana za naredno razdoblje.

6. Zaključak

Zaključno, potrebno je istaknuti, da je Ministarstvo financija i u prethodnim proračunskim ciklusima u uputama za izradu proračuna pozivalo proračunske korisnike državnog proračuna i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te njihove proračunske i izvanproračunske korisnike na objavu proračunskih dokumenata. Veliki je dio proračunskih korisnika u skladu s time i postupao te je za iste objava proračunskih dokumenata u ovom ciklusu samo nastavak već uhodane prakse. Uvođenje dobre prakse u odredbe Zakona o proračunu korak je dalje u smjeru jednoobraznog postupanja svih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u pogledu transparentnosti financijskih planova i proračuna te veće informiranosti i uključenosti građana i ostale zainteresirane javnosti u proračunske procese.

³ [https://mfin.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/drzavna-riznica//Upute%20za%20izradu%20prora%C4%8Duna%20jedinica%20lokalne%20i%20podru%C4%8Dne%20\(regionalne\)%20samouprave%20za%20razdoblje%202023.%20-%202025..pdf](https://mfin.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/drzavna-riznica//Upute%20za%20izradu%20prora%C4%8Duna%20jedinica%20lokalne%20i%20podru%C4%8Dne%20(regionalne)%20samouprave%20za%20razdoblje%202023.%20-%202025..pdf)